

Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge
Flottiljvägen 18
392 41 Kalmar

Datum: 2026-01-15
SMHI Dnr: 2025/2759/5.4.1
Er referens: Yttrande Harby

samrad.kkb@hushallningssallskapet.se

Yttrande över avgränsningssamråd gällande tillståndsansökan för vattenuttag och uppförande av bevattningsdamm vid Harby, Ljungbyån, Kalmar kommun

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområde hydrologi (enbart ytvatten). För frågor om vattenmiljö hänvisas till Länsstyrelsen.

Flöden

Areaskalering av flödena innebär en osäkerhet i de beräknade flödena. Vattenföringen och flödesdynamiken för olika delavrinningsområden påverkas av olika faktorer som area, sjöandel, sjöarnas placering inom avrinningsområdet, topografin och markanvändningen. Att enbart areaskalera flöden från det totala avrinningsområdet (huvudavrinningsområdet) innebär därför osäkerheter i de beräknade flödena. Osäkerheterna i areakorrigeringen som ligger till grund för beräkningen av redovisade flöden innebär att det kan bli en låg noggrannhet i slutresultaten, speciellt för extremvärdena (låg- och högflöden). SMHI vill upplysa om att det i SVAR finns ett eget delavrinningsområde för Smedstorpsån. I det fall att flöden hämtas från Vattenwebb bör de hämtas från samma område som uttagsplatserna är belägna inom, vilket bör ge en bättre noggrannhet än areaskalering i förhållande till huvudavrinningsområdet. Detta gäller även de båda uttagspunkterna i Ljungbyån.

SMHI har noterat betydande skillnader i de låga flödena mellan modellberäknade flöden med S-Hype enligt Vattenwebb och observerade flöden vid mätstationen

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Källstorp 2, som ligger uppströms de planerade vattenuttagen. SMHI antar att en orsak till detta kan vara att det kan tänkas ske vattenuttag uppströms mätstationen. I de fall flöden hämtas från Vattenwebb ska stationskorrigerade flöden användas.

Miljökonsekvensbeskrivningen

I den kommande Miljökonsekvensbeskrivningen behöver flöden för de planerade uttagspunkterna beräknas mer noggrant och redovisas med hänsyn tagen till övriga vattenuttag, uppströms regleringar etc. Inför detta behöver befintliga vattenuttag utredas och kartläggas och det behöver utredas hur uppströms regleringar påverkar flödena. Dygnsmedelvärden för flödena har använts i samrådsunderlaget. Av mätserier med observerade flöden vid mätstationen Källstorp 2 framgår att Ljungbyån är korttidsreglerad uppströms planerade uttagspunkter, med kraftiga variationer inom dygnet.

Av särskild vikt är att göra noggranna beräkningar av MLQ, eftersom föreslagna villkor för minimigräns för vattenuttag baseras på MLQ. SMHI anser dock att minimigränsen för tillåtet vattenuttag bör kunna sättas högre än 90% av MLQ, eftersom avsikten är att dammarna ska fyllas upp under perioder med högre flöden. Vid bestämmande av minimigränsen för tillåtet vattenuttag måste hänsyn även tas till den ackumulerade effekten av de tre olika planerade uttagen, tillsammans med eventuella befintliga uttag mellan mätstationen och planerade uttagspunkter.

Vid flödesberäkningarna bör hänsyn även tas till klimatförändringen för uttagens planerade livslängd.

Det bör redogöras för hur torrår och medelår har tagits fram. I exemplen har medelåren lägre flöden än ett torrår eftersom undersökt period är feb - maj. Då lägsta flödet oftast är senare på året kan det inverka på flödet under vinter och vår.

Enligt underlaget är tanken att ”dygnsuppdaterade värden från SMHI” ska användas för att kontrollera aktuella flöden. Stationen Källstorp 2 ligger i Ljungbyåns huvudfåra uppströms två av de planerade vattenuttagen. SMHI vill framhålla att myndigheten inte kan garantera att stationen Källstorp 2 är fri från driftstörningar. I det fall att data inte kan levereras bör det finnas ett alternativ för att ta reda på aktuella flöden. SMHI kan heller inte garantera kvaliteten på data för i tiden närliggande perioder, eftersom data granskas och rättas en gång om året.

Vidare vill SMHI påpeka att uttagpunkt nummer 1, ”vid gården”, är belägen nedströms tillflödet från Smedstorpsån. Det behöver därför redogöras för hur kontrollen av flödena vid detta vattenuttag kommer att utföras. SMHI vill också framhålla att myndigheten inte har någon mätstation i Smedstorpsån. Det behöver redogöras för hur kontrollen av flödena i detta vattendrag kommer att utföras.

Vattenwebb

SMHI garanterar inte riktigheten i de uppgifter som tillhandahållna data representerar eller att de kan användas för det ändamål användaren avser. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets allmänna behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

SMHI önskar informera om att under våren 2024 har en ny version av SMHIs databas SVAR (Svenskt VattenARKiv), SVAR 2022 driftsatts, som bygger på en ny områdesindelning. Vattendelarna har justerats och alla avrinningsområden i Vattenwebb har nu fått nya ID-nummer (det som inom systemet kallas SUBID) och justerade geometrier.

Klimatförändringen

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till ett förändrat klimat. I Sverige leder klimatförändringen till ökad risk för torka och förändrad risk för översvämning, kortare period med snö samt förändringar i växtsäsongens längd. Klimatförändringen ger fler och kraftigare extremväder. Redan idag har kraftig nederbörd och torka ökat, liksom värmeböljor såväl på land som i hav.

SMHI hänvisar till:

<https://www.smhi.se/klimat/klimatlaget>

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten>

<https://www.smhi.se/publikationer-fran-smhi/sok-publikationer/2025-02-10-klimatunderlag-for-klimat--och-sarbarhetsanalyser>

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/sjoar-och-vattendrag-i-varmare-klimat>

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson, Karin Jacobsson och Lena Andersson.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda